

Handläggare
Daniel Forsman
Telefon: 08-50831111**Till**
Kulturnämnden
2025-09-30

Skrivelse om nodbiblioteket i Liljeholmen

Svar på skrivelse från Niclas Peyron (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Niclas Peyron (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden, om planerna på att etablera en biblioteksnod i Liljeholmen.

Projektet har inväntat att detaljplan för Liljeholmen och detaljplaneringen av utbyggnaden av tunnelbanan färdigställts. Dialog med fastighetsägare om lämplig lokalisering av ett kulturhus och biblioteksnod pågår.

Förvaltningen förbereder för ett utredningsbeslut om etablering i kulturnämnden under sista kvartalet 2025.

Ärendet

Niclas Peyron (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden 2025-05-20 om planerna på att etablera en biblioteksnod i Liljeholmen.

Planerna har utgått från tanken på ett kulturhus med plats för kulturskola. Naddebo beskriver ett behov av ett större bibliotek samt lokaler för Kulturskolan bl a utifrån prognoser om utökat barn- och elevunderlag. Det finns en önskan om att få veta mer om hur projektet fortskrider och följande fråga ställs i skrivelsen:

- Hur löper planerna vidare på ett nodbibliotek i Liljeholmen?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholms stadsbibliotek

Förvaltningens synpunkter och förslag

I stadens budget för 2022 fick kulturnämnden i uppdrag att utreda möjligheten till etablering av ett nodbibliotek i Liljeholmen.

Utredningen presenterades som ett PM i kulturnämnden 2022-12-06 (dnr 1.1/2540/2022). Kulturförvaltningen bedömde att det finns stora möjligheter för bibliotek och kulturskola att samnyttja lokaler i Liljeholmen, och att i samverkan med andra aktörer skapa ett kulturhus. Det skulle möta efterfrågan på offentlig kultur- och medborgarservice i söderort.

Det finns idag inget bibliotek i Liljeholmen. De närmaste biblioteken ligger i Gröndal (260 kvm publik yta), Aspudden (280 kvm publik yta) samt Hornstull (460 kvm publik yta). Dessa lokaler är för små för att kunna möta behoven hos stadsdelens växande befolkning, och är inte heller möjliga att bygga ut.

Stockholms stadsbibliotek har sedan länge som ambition att etablera biblioteksverksamhet i Liljeholmens centrum. Redan i 1973 års strukturutredning, "Bibliotek i storstad", beskrevs en biblioteksetablering i Liljeholmen som särskilt angelägen. I strukturplanerna för Stockholms stadsbibliotek från 2008, 2012 och 2016 anges Liljeholmen som prioriterat för etablering av ett nytt större bibliotek, inte minst på grund av det strategiska läget.

Även i stadens översiktsplan beskrivs behovet av ett bibliotek i Liljeholmen.

I samband med strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2017-2020 togs det fram ett förslag på lokaliseringsmodell för beslutsunderlag för biblioteksplanering – en fallstudie för södra Stockholm. Där pekas Liljeholmen ut som en strategisk punkt för att placera ett bibliotek. Modellen baseras på statistik över antal personer som rör sig i området samt befolkningsstatistik.

Kulturförvaltningen har fortsatt ambitionen att etablera ett nodbibliotek vid Liljeholmens centrum. Nodbiblioteket ska ha ett större upptagningsområde, och avlasta och komplettera de närliggande lokala biblioteken. En sådan biblioteksverksamhet skulle uppskattningsvis locka ca 500 000 besökare årligen.

Kulturskolans verksamhet i området

Kulturskolan har ingen egen lokal i Liljeholmen. De närmaste egna lokalerna finns i Gröndal och på Hägerstensåsen. Kulturskolan i Gröndal har drygt 400 deltagare per vecka. Där finns salar för dans, teater och musik. Teaterscenen är en black box med plats för 90 sittande. Teaterverksamheten i Hägerstensåsen har knappt 200 deltagare per vecka.

Kulturskolans lokaler behöver ligga rätt geografiskt och utvecklas i takt med stadens utveckling. Kulturskolan behöver också erbjuda

verksamhet i skolor, där den är tillgänglig för många. Kulturskolans statistik visar att deltagare från hela Stockholm reser till de av Kulturskolans lokaler som ligger nära goda allmänna kommunikationer, särskilt stadens knutpunkter. Därför är Liljeholmen ett intressant område att för att etablera Kulturskolans verksamhet. Hägersten-Älvsjö är även det stadsdelsområde i Stockholm som förväntas öka sin befolkning i åldrarna 6-15 år mest fram till 2028.

I Kulturskolans lokalplan (KUL 2024/364) föreslås en kulturskolenod i Liljeholmen, med erbjudande om teater, konst och form, musik och dans. Idag finns åtta sådana noder i staden. En nod bör ligga nära en knutpunkt och ha ett stort upptagningsområde, med ca 2000 deltagare i veckan.

Bibliotekslabbet

Stockholms stadsbibliotek driver sedan årsskiftet 2023/2024 projektet Bibliotekslabbet i Liljeholmen. Där undersöker Stockholms stadsbibliotek lokalbefolkningens behov och önskemål kopplat till ett modernt kulturhus i stadsdelen. Från hösten 2025 kommer även medarbetare från Kulturskolan ingå i Bibliotekslabbet.

Bibliotekslabbet arbetar med månatliga sprintar där labbet samverkar med andra aktörer i området. Under året har exempelvis stadsdelsförvaltning, SeniorHälsan, grundskolor, förskolor, rehabiliteringsinstanser, lokala kulturutövare och boende i alla åldrar samverkat med Bibliotekslabbet för att formulera vad de önskar av en etablering i området. Syftet är att skapa ett lokalt förankrat beslutsunderlag där dialogen med stockholmarna utgör kärnan.

Arbetet framåt

Kulturförvaltningen har inväntat att detaljplanen för Liljeholmen och utbyggnaden av tunnelbanan färdigställts, men har under tiden dialog med fastighetsägare om lämplig lokalisering av ett kulturhus och biblioteksnod.

Det ligger i linje med nuvarande biblioteksplans ambition att etablera ett nodbibliotek i varje stadsdelsområde, där biblioteksrum och verksamhet formas efter behoven i ett större närområde än det allra mest lokala. En biblioteksetablering i Liljeholmens centrum uppfyller väl Stockholms stadsbiblioteks huvudkriterier för en nyetablering av bibliotek: nära knutpunkt och större centrumbildning och möjlighet till samverkan eller samlokalisering med andra aktörer.

Kulturskolan och aktörer från civilsamhället. Det skulle innebära ett effektivt nyttjande av lokaler och resurser och ge större nytta och service till stadens invånare.

Förvaltningen förbereder därför för ett utredningsbeslut för beslut i kulturnämnden under sista kvartalet 2025. Kulturförvaltningen vill utreda förutsättningarna för en sammanhållen kulturnod om 2500-3000 kvm med integrerad verksamhet mellan bibliotek, kulturskola och andra potentiella partners i samverkan i Liljeholmen.

En eventuell etablering bidrar till Stockholms stads Vision 2040 och målområdet *Hållbart växande och dynamisk*, där det slås fast att biblioteken är viktiga mötesplatser för kultur- och samhällsfrågor som främjar barns och ungas läslust och lust att lära.

Genom etableringen av ett kulturhus i Liljeholmen nås barn och unga i hela staden med en bred blandning av litteratur, musik, dans, teater och konst i enlighet med Vision 2040.

En eventuell etablering bidrar även till visionens målområde *Mångsidig storstad för alla* genom att kultur är en viktig del av demokratin och bidrar till sammanhållning, tillit och inkludering.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Daniel Forsman
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-09-19
Daniel Forsman, Avdelningschef	2025-09-19